

LA RUTA DELS INDIS, DEL PACÍFIC AL CARIB, PER LA SELVA

Mèxic, selva i civilització

Els primers erudits en el tema no van veure factible una civilització antiga maia, els avantpassats dels actuals indis, protagonista de les construccions que han resistit el pas del temps i formularen teories fantàstiques que ho explicaven. Un viatge per la selva, seguint la ruta dels indis, ens procurarà sorpreses inimaginables.

J. Turégano

Piràmides, catedrals, edificis d'arquitectura audaç, símbols de tres civilitzacions que es mesclen i es complementen... records asteques en les terres ardents, en els temples imponents, en les màscares incrustades de turqueses, cruels i refinades. Records espanyols en el cisellat de les esglésies barroques, actualitat vivent en els gra-

tacels de formigó amb façanes de colors, frescos que perpetuen la violència de l'art mexicà. Passió i vida intensa alternen ací amb l'amable repòs a què inviten les badies profundes i les caletes amarades de sol.

Un viatge per a submergir-se en el misteri dels vestigis maies, en la màgia d'una naturalesa desbordant i el vertigen del «coneixement» dels indis de la terra del mescal.

Els maies i la seua civilització per-

De dalt, a baix, piràmide de Dervin, màscara del déu Chac, la vall d'Oxaca i la gran piràmide de Chichén Itzá.

duda perduraren més que Roma i Bizanci plegades. De fa més d'un segle, els arqueòlegs s'estavellen sense reeixir del tot contra l'explicació tant pel que fa al seu origen com a l'extinció quasi sobtada. Quan els erudits començaren a interessar-se per aquesta gran civilització americana, els va semblar inconcebible atribuir les grans realitzacions arquitectòniques amagades en la selva als avantpassats d'uns indígenes paupèrrims. Per tal de resoldre aquest dilema arribaren a formular teories fantàstiques, postulant que les grans cultures precolombines només podien tenir un origen extraamericà. Així, la cultura maia ben bé podia procedir d'Egipte o de les tribus perdudes d'Israel... o de l'antiga Xina, que hauria enviat les seues hordes per l'estret de Bering, o dels fenicis esgarriats en les seues naus al Carib. O de la mateixa Atlàntida.

El fet cert és que el primer encontre amb els vestigis de la civilització maia pot al·lucinar força la ment més severa. En l'humida penombra del fullam, les clapes del sol revelen la presència d'escalinates, de palaus envaïts per les orquídees. La paradoxa d'una civilització que tingué l'origen i el desenvolupament en un medi tan hostil és potser el fet més admirable de l'obra dels maies.

Us proposem ací un viatge per acostar-vos al Mèxic d'ahir i d'avui i de sempre. Amb una furgoneta com a mitjà de transport baixarem des de Mèxic D.F. fins a les eròtiques platges de Puerto Escondido i Puerto Ángel, petit poble situat al fons d'una baida for-

Chichén Itzá: pòrtic del temple dels Guerrers.

mada per dues badies més petites, la Boquilla i Metzunte, amb la seua famosa platja de Zipoute, la terra del mescal.

Pujarem des del Pacífic fins als 1.550 m, on hi ha Oaxaca, endinsant-nos per la serra al nord de la ciutat per visitar els pobles indis de Yayalag, Yachatao i Yaganiza. I tindrem el primer contacte amb el passat visitant Mitla.

Continuem cap a San Cristóbal de las Casas, visitant en el trajecte «El Sumidero», canó de l'alt Grisalba, amb les seues parets verticals de 300 m. Arribarem a San Juan Chamula, on viurem la mescla de cultures i creences

de què han fet gresol els indis chamula. Un guia indígena ens sumirà en la selva Lacandona fins a trobar les cascades d'aigua blava. I en plena selva chiapaneca assolirem la famosa metròpoli de Palenque. El seu palau ja fou excavat en època virreinal per ordre de Carles III. Al cor de la gran piràmide hi ha la fabulosa tomba de Pacal, el descobriment de la qual fou comparat al de Tutankamon.

Continuarem el nostre recorregut pel Yucatán, fins arribar a les costes del Carib, on ens banyarem en les paradisíaques platges del plaer. Recorrerem la immensa àrea arqueològica al mig de la vasta selva yucateca. Després del descans a la platja de plaer, visitarem Tucum, única ciutat maia murada sobre un penya-segat al mar Carib, voltada de platges d'arena blanquíssima.

Després de descansar al sol caribeny en Isla Mujeres, arribarem Chichén Itzá, una de les darreres metròpolis maies, ja amb una clara influència tolteca, amb el seu famós cenote i el joc de pilota. Esbalaeix el contrast entre els edificis antics i un altre sector arquitectònic en què es reflecteixen molts elements aliens al món maia, com el temple de Kukulcan, els jaguars, el joc de pilota a què tan aficionats eren aquells antics, o el caragol circular, exemple perfecte d'observatori astronòmic. L'explicació està en la invasió dels itzaes, procedents de Tula i el Mèxic central, que dugueren amb ells també mites tan fonamentals com el déu Quetzcoatl.

A Yucatán el que es veu clarament en la Manigua, en els llogarets, en la seua gent, és que els maies no són, ni de bon tros, «una raça desapareguda», tot i que la seua antiga civilització haja sucumbit. Hi ha vora dos milions de pures indis maies a l'Amèrica Central avui dia, i després dels pobles de Perú i Bolívia, constitueix la major ètnia aborigen supervivent en tot Amèrica.

Arribarem finalment a Mérida i visitarem Uxmal, ciutat precolombina propera a la costa del Golf de Mèxic, amb més de catorze importants construccions.

Un recorregut per la ruta dels indis, del Pacífic al Carib a través de la selva, de la història i del present d'un país absolutament màgic: Mèxic. □

Ciutat fortificada de Tulum.

Amb l'assessorament de

**NOUVELLES
FRONTIERES**